ACT 19: Ynys Dewi

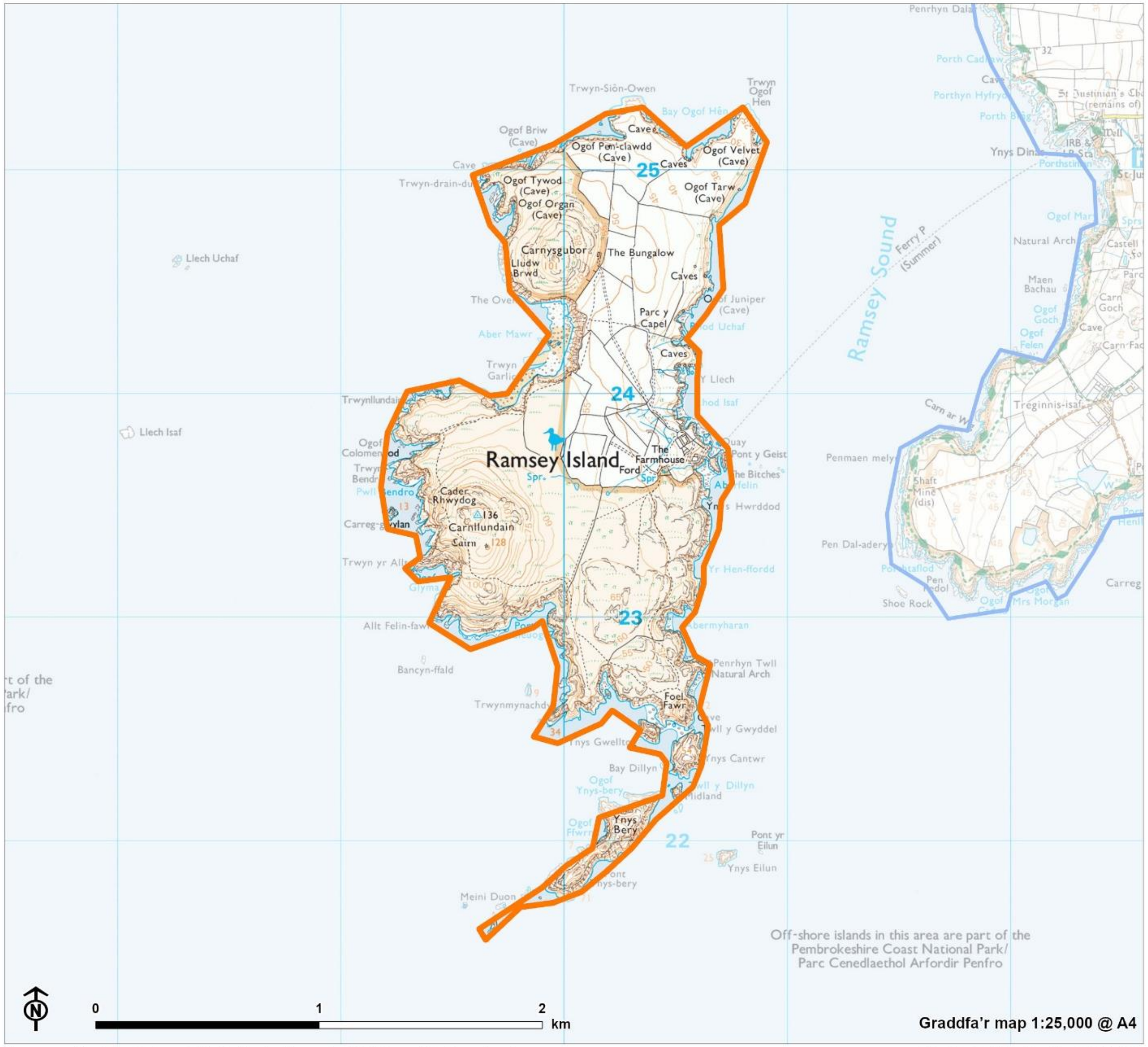

Safle'r Coed a'r Coetir a Chanllaw ar Ddyluniad
Awdurdod Parc Cenedlaethol Afordir Penfro

LUC

ACT 19 Lleoliad ac Arwynebedd Coetir Presennol

- ACT 19: Ynys Dewi
- ACT Cyfagos

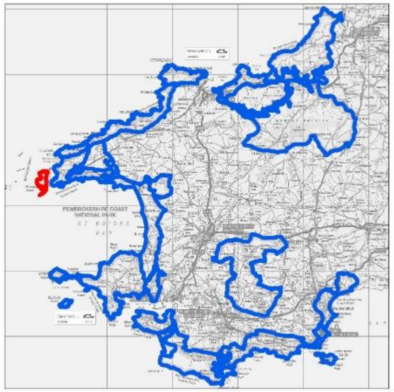

*Diffiniad y RhGG o goetir ydy ardal ag arwynebedd o leiaf 0.5 hectar

Yn cynnwys data Arolwg Ordnans © Hawlfraint a hawliau cronfa ddata'r Goron * © Getmapping plc.
Yn cynnwys gwybodaeth Cyfoeth Naturiol Cymru © Cyfoeth Naturiol Cymru a hawl cronfa ddata.
Yn cynnwys data deilliannol Arolwg Ordnans. Rhif trwydded Arolwg Ordnans 100019741.

CB: EB:philipb LUC Location 31/01/2023
Source: OS, FC, NRW

Safle'r Coed a'r Coetir a Chanllaw ar Ddyluniad

Awdurdod Parc Cenedlaethol Afordir Penfro

ACT 19 Dynodiadau Cadwraeth Natur

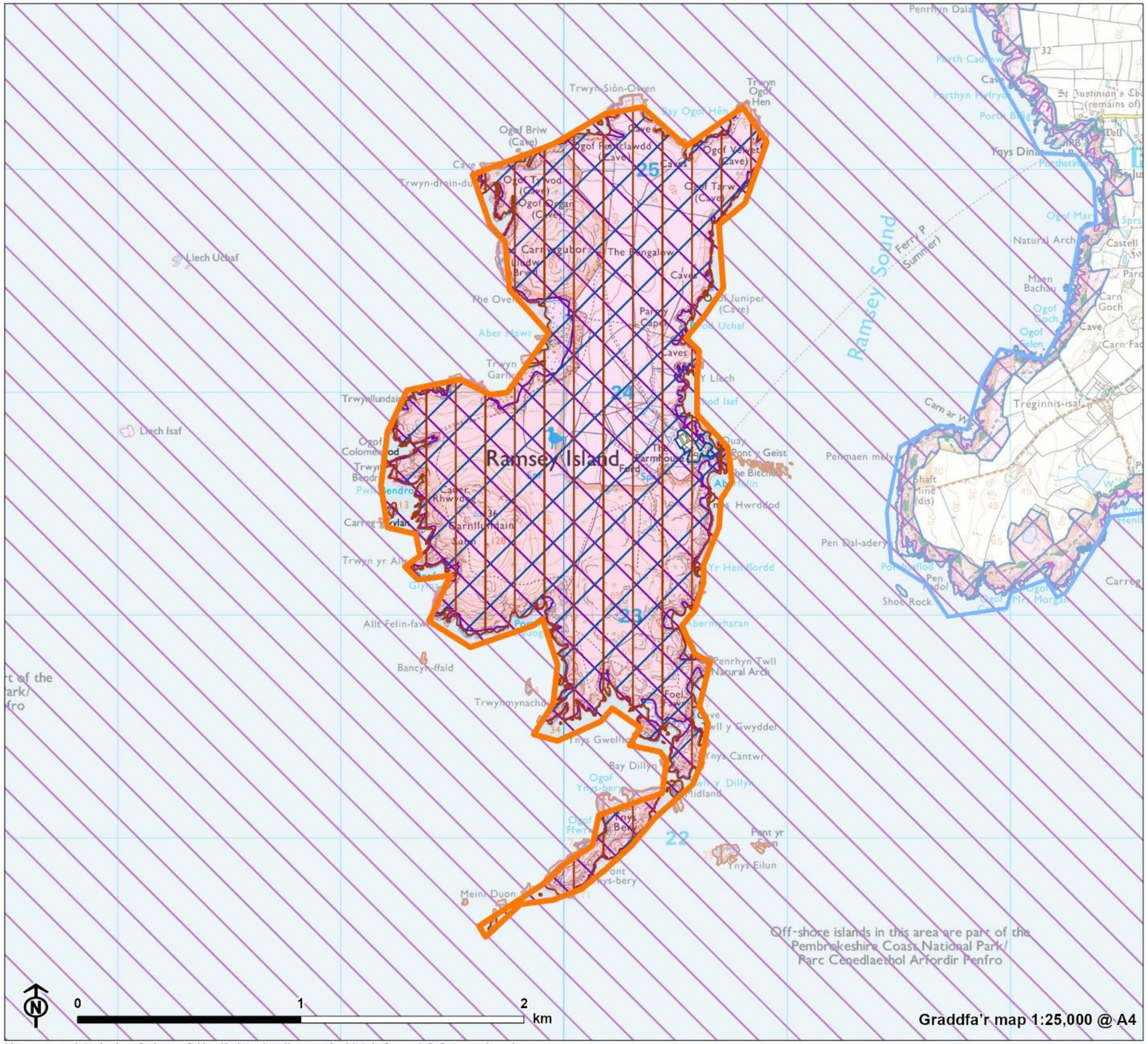

Yn cynnwys data Arolwg Ordnans © Hawlfraint a hawliau cronfa ddata'r Goron * © Getmapping plc.
Yn cynnwys gwybodaeth Cyfoeth Naturiol Cymru © Cyfoeth Naturiol Cymru a hawl cronfa ddata.
Yn cynnwys data deilliannol Arolwg Ordnans. Rhif trwydded Arolwg Ordnans 100019741.

CB: EB:philipb LUC Nature Designations 01/02/2023
Source: OS, NRW

- ACT 19: Ynys Dewi
- ACT Cyfagos
- Gwarchodfa Natur Genedlaethol
- Ardal Gwarchodaeth Arbennig
- Ardal Cadwraeth Arbennig
- Safleoedd o Ddiddordeb Gwyddonol Arbennig

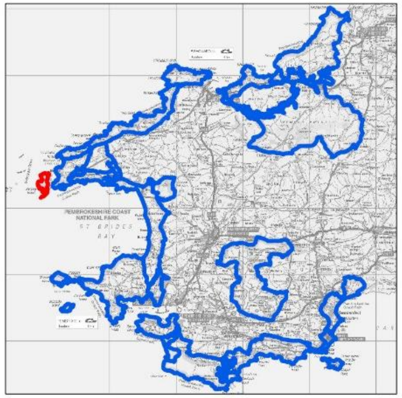

Safle'r Coed a'r Coetir a Chanllaw ar Ddyluniad
Awdurdod Parc Cenedlaethol Afordir Penfro

ACT 19 Dynodiadau Amgylchedd Hanesyddol

- ACT 19: Ynys Dewi
- ACT Cyfagos
- Tirwedd Hanesyddol Eithriadol
- Heneb Gofrestredig

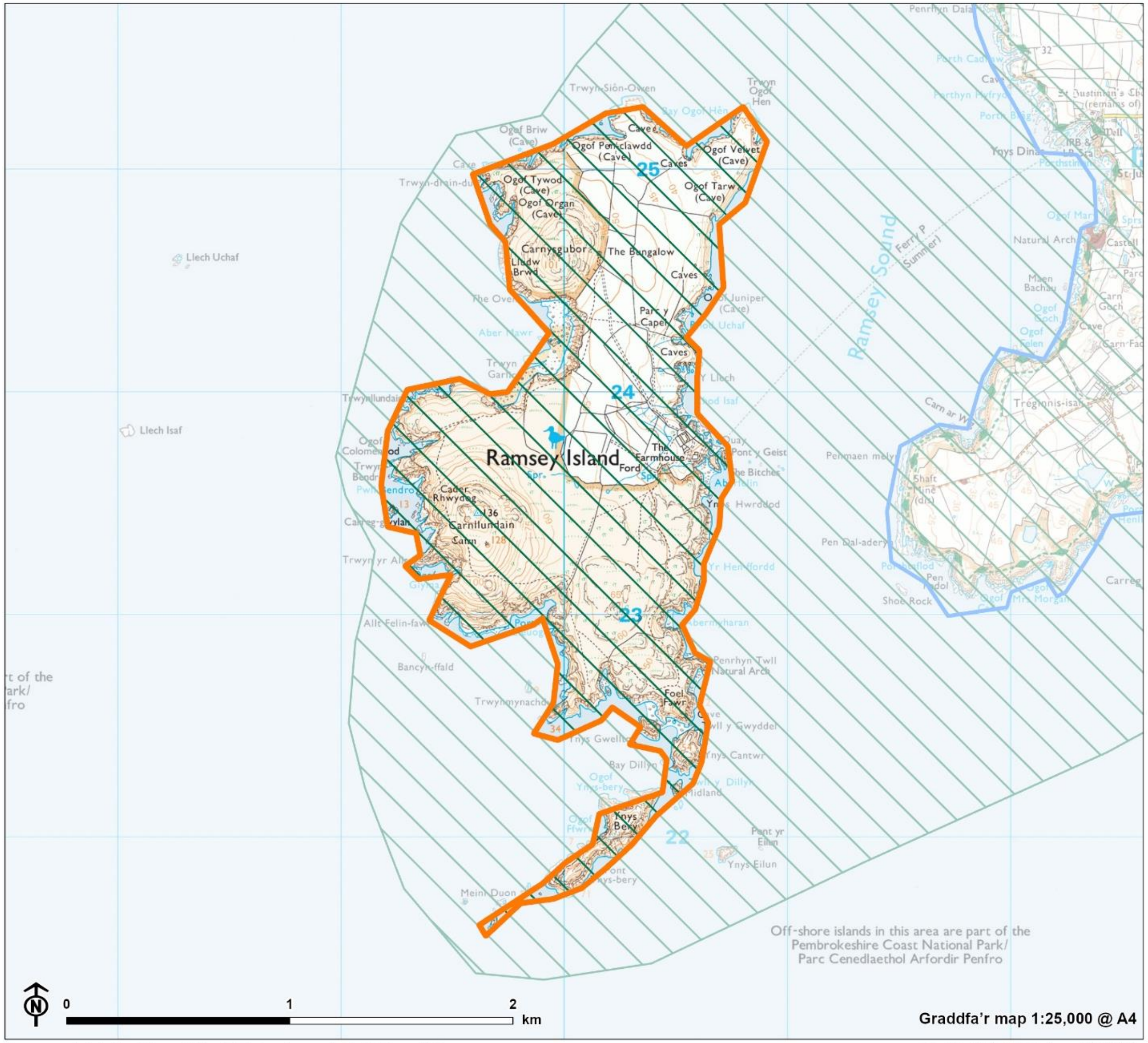

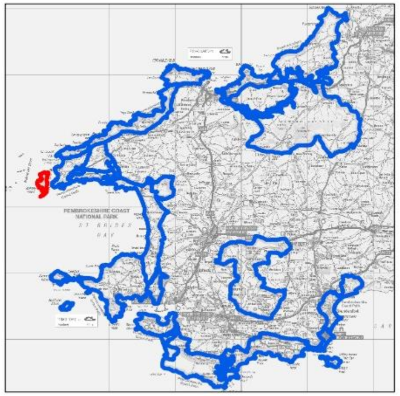

Yn cynnwys data Arolwg Ordnans © Hawlfraint a hawliau cronfa ddata'r Goron 2022
Yn cynnwys data Cadw ©

CB: EB:philipb LUC Heritage 31/01/2023
Source: OS, Cadw

Arwynebedd coetir presennol o fewn yr ACT

Golygfeydd tua'r gorllewin tuag at Ynys Dewi o'r tir mawr ym Mhorthstinan.

Ynys yn y môr ydy'r Ardal Cymeriad Tirwedd (ACT) hon ac fe'i nodweddir gan glogwyni arfordirol uchel a brigiadau creigiog. Gorchuddir y tir yn bennaf gan laswelltir lled-naturiol a rhostir gyda phrysgwydd. Nid oes unrhyw goetiroedd ar yr ynys. Mae rhywfaint o lwyni meryw wedi'u lleoli ar y clogwyni sy'n wynebu'r de ar yr ynys.

Dynodiadau a chofnodion treftadaeth naturiol a diwylliannol		
Mae'r Canllaw hwn yn canolbwyntio ar sensitifrwydd a chyfleoedd ar gyfer creu coetiroedd mewn perthynas â chymeriad tirwedd. Dim ond rôl gynghorol all fod iddo wrth bwyso a mesur manteision posib creu coetiroedd o'u cymharu ag effeithiau posib ar gynefinoedd nad ydynt yn goetiroedd ac asedau treftadaeth ddiwylliannol, y dylid eu hystyried yn fwy manwl ar lefel safle. Gweler y prif adroddiad am ragor o fanylion.		
Treftadaeth naturiol	ACA, AGA, SoDdGA GNG, GNL (yn cynnwys gwarchodfeydd Ymddiriedolaethau Natur /RSPB) RIGS Coetir hynafol	Mae tair ACA, sy'n cwmpasu 349.8 (100%) o'r ACT rhyngddynt. Mae un SoDdGA yn yr ACT sy'n cwmpasu 283.8 ha (92.2%) o'r ACT. Mae GNG Ynys Dewi yn cwmpasu 273.2ha (88.7%) o'r ACT. Mae Gwarchodfa RSPB Ynys Dewi yn cwmpasu 257.5ha (83.6%) o'r ACT.
Treftadaeth ddiwylliannol	Cofrestr Tirweddau Hanesyddol y Parc Cenedlaethol Henebion Cofrestredig, Ardaloedd Cadwraeth, Adeiladau Rhestredig a data CAH	Mae Penrhyn Tyddewi ac Ynys Dewi yn Dirwedd o Ddiddordeb Hanesyddol Eithriadol yng Nghymru sy'n cwmpasu 307.9ha (100%) o'r ACT. Mae un adeilad rhestredig yn yr ACT. Mae'r ACT yn cynnwys 55 o gofnodion CAH, sy'n cynnwys rhychwant o nodweddion archaeolegol a hanesyddol, gan gynnwys henebion cofrestredig a rhai heb eu dynodi, adeiladau hanesyddol sydd wedi'u rhestru a rhai sydd heb eu rhestru, a lleoliadau darganfyddiadau. Mae'r nodweddion hyn yn dyddio o gyfnod cynhanes i gyfnodau diweddar.

Sensitifrwydd y dirwedd i blannu coetir newydd	
Elfennau sensitif allweddol	■ Tirffurfiau amrywiol yr ynys forol, gyda brigiadau creigiog amlwg yn codi ar yr ymyl orllewinol, gan gynnwys Carnysgubor a Charnllundain. ■ Bod y gorchudd tir bron yn gyfan gwbl naturiolaidd ac yn cynnwys cynefinoedd a werthfawrogir yn rhyngwladol ac yn genedlaethol, gan gynnwys rhostir a chlogwyni arfor, ynghyd â phresenoldeb nythfeydd adar môr. Mae gan yr ynys nifer o ddynodiadau, gan gynnwys Ardal Cadwraeth Arbennig, Safle o Ddiddordeb Gwyddonol Arbennig, Gwarchodfa Natur Genedlaethol a Gwarchodfa'r RSPB. ■ Mae rhan ogledd-ddwyreiniol yr ynys wedi'i rhannu'n gaeau. Er bod y tir wedi'i amaethu ers canrifoedd, mae patrymau'r caeau yn gymharol fodern ac yn deillio o'r ganrif ddiwethaf. ■ Presenoldeb olion archaeolegol a hanesyddol o bwysigrwydd rhyngwladol, gan gynnwys y capel canoloesol a'r crugiau crynion cynhanesyddol. ■ Bod yr ynys wedi'i chynnwys yn rhan o Dirwedd o Ddiddordeb Hanesyddol Eithriadol Gofrestredig yng Nghymru Penrhyn Tyddewi ac Ynys Dewi. ■ Amlygrwydd yr ynys, sydd â graddfeydd uchel o ryngwelededd gyda'r tir mawr dros Swnt Dewi ac sydd hefyd yn dirffurf nodedig mewn golygfeydd o'r môr. ■ Y cymeriad agored, digysgod ac absenoldeb unrhyw anheddiad dynol, sy'n creu ymdeimlad cryf o le.
Trosolwg	Mae Ynys Dewi yn dirffurf nodedig mewn golygfeydd tua'r môr ac oddi yno, gyda'r brigiadau creigiog yn creu proffil nodedig. Mae'r ynys yn cael ei gwerthfawrogi oherwydd y gorchudd tir naturiolaidd sy'n cynnwys lleiniau helaeth o gynefinoedd o arwyddocâd rhyngwladol megis rhostir a chlogwyni arfor ac oherwydd presenoldeb nodweddion archaeolegol o bwysigrwydd rhyngwladol. Mae'r cyfan o'r ACT hon yn hynod sensitif i greu coetiroedd ar unrhyw raddfa gan y byddai plannu yn newid cymeriad yr ynys yn sylweddol ac yn gallu cael effaith niweidiol ar rinweddau arbennig yr ynys. Mae sensitifrwydd y dirwedd i goetiroedd cymysg o bob graddfa yn uchel ar gyfer yr ACT hon.

Sgoriau Sensitifrwydd Tirwedd					
Coetiroedd llydanddail ar raddfa fach (≤5ha)					Uchel
Coetiroedd llydanddail ar raddfa fach-ganolig (>5-15ha)					Uchel
Coetiroedd llydanddail ar raddfa ganolig (>15-30ha)					Uchel
Coetiroedd llydanddail ar raddfa fawr (>30ha)					Uchel

Golygfeydd tua'r gorllewin tuag at Ynys Dewi o'r tir mawr ym Mhorthstinan.

Golygfeydd tua'r gorllewin tuag at Ynys Dewi o'r tir mawr ym Mhorthstinan, yn dangos diffyg gorchudd coed.

Cyfleoedd ar gyfer gosod coed a choetiroedd yn y dyfodol o fewn yr ACT
- Mae Ynys Dewi yn hynod sensitif i blannu coetiroedd ar unrhyw raddfa, felly nid oes unrhyw gyfleoedd wedi'u cynnwys.

Canllawiau strategol ar gyfer plannu coetiroedd / coed o'r newydd
- Asesir bod gan yr ACT sensitifrwydd tirwedd ar lefel uchel i greu unrhyw goetiroedd ac felly nid oes unrhyw ganllawiau wedi'u cynnwys.